

POLICY PAPER

Hedeselskabets policy papers angiver bud på løsning af aktuelle fælles samfundsudfordringer.

Håndtering af den interne næringsstofbelastning og miljøgenopretning i fjorde og kystområder

Håndtering af den interne næringsstofbelastning og miljøgenopretning i fjorde og kystområder

Havmiljøet har det svært pga. en lang række presfaktorer. Muslinger er et anerkendt virkemiddel¹ til et bedre havmiljø ift. vandkvalitet, biodiversitet, og klima. Det skal understreges, at indsatsen mod næringsstofudledninger på land fortsat skal implementeres fuldt ud, men det er ikke længere nok. Der skal sideløbende ske konkrete handlinger i havet, hvis vi skal opnå et godt havmiljø inden for en kortere årrække. Det er afgørende, at genopretningen sker i den rigtige rækkefølge; klart vand er første step for opnåelse af god vandkvalitet som forudsætning for ålegræs; dyrkning af blåmuslinger er den eneste måde at håndtere den interne næringsstofbelastning i fjorde og kystområder².

Hvad skal der til:

- Etabler midlertidige muslinge anlæg til forbedring af vandkvaliteten fx i 5 år (2024-2028).
- Anlæggene kan gøres mobile, så de kan flyttes videre, når balancen i et område er genoprettet

Muslinger erstatter ikke indsatserne fra land, men muslingerne kan dels håndtere den interne belastning i vores havmiljø, samt forbedre vandkvaliteten indtil indsatser på land er implementeret.

Regulering:

1. Ophæv moratoriet i muslinge bekendtgørelsen.
2. Udlæg udviklingszoner i havplanen til muslinger i vandsøjlen og udpegning af områder til etablering af biogene rev/muslinge banker i alle områder, hvor der er behov.

Effekt

Muslinger er et anerkendt arealeffektivt virkemiddel til kvælstoffjernelse af interne og nye belastninger (1.000-3.000 kg N/ha/år, 60-170 kg P/ha/år ved anvendelse af net/rør) 1.. EUs AAC anbefaler, at muslinger bør spille en vigtig rolle ift. at fjerne næringsstoffer i havmiljøet². Muslinger binder desuden CO₂ i skallerne, og muslinger kan medføre forbedrede forhold for biodiversitet³. Kystvandrådet for Limfjorden ser muslinger som supplerende virkemiddel⁴. Muslinge anlæg kan producere udlægningsmuslinger til etablering af biogene rev/muslinge banker, der bidrager til forbedret havmiljø samt naturgenopretning.

Ydermere er muslinger sunde fødevarer med et lavt miljø- og klimaaftryk; EU's Farm to Fork ser muslinger som en del af den grønne omstilling af fødevarerproduktionen.

Hvor og hvordan

Muslinger kan dyrkes alle steder med gode strømforhold, rimelig dybde, tilstrækkelig føde og naturlige muslingelarver. Muslinger vokser bedst i salinitet mellem 15-20 promille.

Udfordringer

Den rigtige placering er vigtig i forhold til effektivitet, reduktion af påvirkninger samt accept. Derfor skal relevante interessenter samt natur- og miljøforhold inddrages, ligesom løbende monitoring er vigtig.

Omkostninger og tilladelse: Prisen er afhængig af størrelse og placering. Tilladelse gives af Kystdirektoratet.

Forslag til eksperter: Jens Kjerulf Petersen, Professor DTU AQUA; Karen Timmermann, Professor DTU AQUA, Pernille Nielsen, DTU AQUA. Bent Wismann, Lektor emeritus, Biologisk Institut, KU

---

¹ [MARINE VIRKEMIDLER, Aarhus Universitet, 2020](#)

² [8.-AAC-Recommendation-Shellfish-farming-as-a-nitrogen-sink_2023_8.pdf \(aac-europe.org\)](#)

³ [Ny rapport om muslingeopdræt | WSP](#)

⁴ [2-bemaerkninger-fra-kystvandraadet-til-miljoeministeren-og-byraadene-i-oplandet.pdf \(viborg.dk\)](#)